

CERKVENI GLASNIK

Izhaja zadnji teden v mesecu

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Posamezna številka stane 2 Din.

Karel Pirc.

Naš božji grob.

Ni ljubkejšega na svetu, kot lepo družinsko življenje. Vsi se ljubijo, drug drugemu si pomagajo, vzajemno se vesele in si potožijo svoje težave, ter najdejo tudi v žalostnih urah medsebojne tolažbe. Ni čuda, da se svojci vzljubijo, da jim je prijetno bivati v domači hiši, zreti na domače livade in gore, da se jim krajevne šege in navade vtisnejo tako globoko v srce, da jih celo svoje življenje ne pozabijo. Pa naj so se tekom časa vdomačili v tujini, pride ura, ko jih nepričakovano obide domotožje.

Zlasti ob velikih praznikih nam kaj rade vhaajo misli na dom, na zlate mladinske čase in tuji običaji in naprave nam nič kaj ne ugajajo. Doma, doma je vse lepše, vse prijetnejše.

Tako n. pr. sem videl po svetu dokaj božjih grobov, med njimi nekaj umetniško izvršenih, a tako lep, kakor je za moje oči tržiški božji grob, ga pa ni na svetu. To trdim jaz, to sem slišal trditi mnogo tržičanov v tujini.

Pa kaj bi ne? Naši pradedje so od pamtiveka kaj radi prirejali razne postne pobožnosti. Med drugim so obiskovali po sedem znamenjev posvečenih Kristusovemu trpljenju, tako kakor obiskujejo verniki v Rimu sedem glavnih cerkva ali v sv. Petra cerkvi sedem privilegiranih oltarjev. Domnevno so bili taki obiski svojčas celo zvezani z odpustki, vendar o tem ni danes najti zanesljivih virov.

Prva postaja je bila pri znamenju na Čeglišah. Od tod so se verniki vrnili nazaj v Tržič pred znamenje Žalostne Matere Božje v Zgornjem koncu. Tretjo postajo so napravili v vzhodju Kouternice pred Križanem poleg Bučarjeve, zdaj ing. Polakove pristave. K četrti postaji so šli pred bičnega Jezusa onstran Bistrice v Spodnjem koncu. Petič so se postavili pred križem za Virjami, koder se odcepi pot k sv. Jožefu. Posebno imenitna je bila šesta postaja vrh klanca, dočim so pobožnost zaključili pred križem na pokopališču.

Druga lepa pobožnost se je vršila v nedeljah večer pred Kristusom na klanec, koder so nalašč zato izvežbani pevci in pevke opevali skozi celo uro Kristusovo trpljenje.

Pevci so bili po večini doma »Pod farovžem« in v »Kurji gasi«. Izza mojih let so mi ostala v spominu še nekatera imena, kot: Stari Tevšed, Ceremunda (prva pevka), Strajfecljeva Micika, Trecnja Franca, Mežnarjeva Mica itd.

Višek pa so dosegle pobožnosti Veliki petek pred božjim grobom. Tu so prepevali in preklečali po več ur v zahvalo za milost odrešenja in v zadoščenje za storjene grehe. Tako resna, dostojna in spoštljivo resnična pobožnost pred izpostavljenim Najsvetejšim pač vse drugače zaleže, kakor tekanje po mestih iz ene cerkve v drugo; seže globoko v srce in zapusti ondi blaženi občutljaj očiščenja in miru, ki vsposobi dušo, da zapoje pri vstajenju iz dna srca veselo Alelujo.

Kadar je pa duša veselo ubrana, narede na človeka tudi postranske okolnosti, kakor je božji grob, ljubek vtis. Tako si tolmačimo naše dopadajenje nad njim.

Prvotni božji grob je stal sredi cerkve ob stopnicah, ki vodijo v prezbitarij. Segal je prav do stropa in popolnoma zakrival duhovniški prostor pred velikim oltarjem, tako, da ljudstvo po cerkvi ni nič videlo od lepih obredov velikega tedna. Mnogo truda je bilo vrhu tega s postavljanjem, še več pa z odstranjevanjem božjega groba, ker se je moral do povratka procesije odnesti iz cerkve.

Zaradi tega je nastal običaj, ki še danes traja, da hodi vstajenska procesija po tako dolgi poti, kakor ni nikoder drugod v navadi.

Ker je z starim božjim grobom odpadel vzrok za nad eno uro trajajoči obhod, bi se že davno lahko kaj proti temu ukrenilo, toda pot čez grad se je tržičanom tako priljubila, da bi jo le težko pogrešali.

Sicer je res prijetno hoditi v prvi spomladi po lepo urejenih nasadih, a to pa že moram povedati, da bi bilo pri izprevodu čez grad zelo priporočljivo več zbranega duha. Če zna ljudstvo glasno moliti po ulicah in trgu, zakaj preneha pri vrodu v park, zakaj se poloti po večini vseh neka malomarnost, da začno med seboj brbljati in klepetati, kakor bi ne bilo Boga med njimi?! Toda vrnimo se nazaj k božjemu grobu!

Zgoraj omenjeni nedostatki so župljane zelo motili, zato se je velik dobrotnik naše župne cerkve gospod Jožef Deu, usnjar v Tržiču, odločil, da napravi iz lastnega nov božji grob. Poklicali so iz Kranja podobarja in slikarja Gašperja Goetzel, ki je napravil po zimi leta 1856/57 nov božji grob, ki so ga ob veliki noči 1857. l. prvič postavili.

Dasi naprava ni poseben umotvor, moramo vendar reči, da se je delo glede na utesnjene prostore vrlo dobro posrečilo. Osnutek je enostaven, a ljubek, pogled na vso razvrstitev je mičen, vendar pa primerno resen. Kakor v vrtu stoji med palmami in drugimi eksotičnimi rastlinami v osredju mogočna siva skala z v njo vsekanim grobom, kojega vhod zapira zapečaten plošča.

Vrh skale je nadstavek za monštranco, v ozadju pa mala planota okrašena z svežimi cveticami, za katerimi se odpira v ozračju razgled na mesto Jeruzalem in na tužno goro Kalvarijo. V ospredju stojita na straži s sulicami v roki dva strumna vojščaka, kojih pestro barvana oblačila dobrodejno poživljajo scenerijo.

Delo samo je stalo 120 gold., kar je za tedajne razmere jako veliko. V primeri takratne dne (80 krajc. na dan) z današnjo dnino (4 Din na uro), bi bila današnja vrednost nekako Din 4800.—. Lep dar plemenitega gospoda svojemu Zveličarju!

Omenil sem že planoto za okrašenje z svežimi cveticami. Nekaj posebnega je tekma dobrih žena, ki se trudijo vsako leto za ta okras. Običajno služijo v to rudeči in rumeni šeboji, ki jih nalašč za Veliki petek skozi celo leto vzgajajo in zlasti v zimskem času z veliko pažnjo prenašajo na solnčna okna, da so v čast božjo negovane cvetlice na teden izračunano ravno v pravem času v najlepšem cvetju. Hvale vredna značilna lastnost naših vrlih žena, ki jo jim bo Jezus gotovo obilo poplačal v nebesih.

Socialistom in komunistom!

Nek socialistični list je na izvajanja v Cerkvenem glasniku baje pisal — sam nisem mogel brati dotičnega dopisa iz Tržiča, — da je bil Cerkveni glasnik prav dober, odkar je pa začel govoriti o politiki, da je pa za nič. Očitale se je baje torej na vsa izvajanja le to, da se naš list vmešava v politiko.

Kdor bere naš list, dobro ve, da ne uganjamo tu nobene strankarstva. Mi ne vabimo v listu v nobeno stranko in ne odvrčamo od nobene take, ki spoštuje našo vero ali vsaj v miru pusti versko prepričanje katolikov. Če pa kaka stranka ali list sramoti naše — nam sveto — versko prepričanje, če ubija v našem narodu vero, vest in krščansko moralo, če vzgaja v našem narodu prostaštvo, potem je pa sveta dolžnost vsakega katolika in še bolj vsakega duhovnika, da pokaže vernikom, kje se razliva protiverska gnojica. Če se na političnem polju zastruplja narod s protiversko in proticerkveno gonjo, potem mora tudi duhovnik na to polje, ker sicer bi bil le mutasti pes, ki se ne oglasi, ko tatovi ropajo v domači hiši. Pustite v svoji politiki katoliško vero in cerkev v miru, pa bomo tudi mi pustili vašo politiko v miru. Dokazali smo v našem listu, da so materialistične, socialistične in komunistične stranke bolj bore proti krščanstvu kot pa za delavske interese, zato je dolžnost vsakega duhovnika, da delavstvo na to opozori, in dolžnost vsakega katolika, ki je še katolik, da se odtegne vsakemu sodelovanju s temi strankami. Kdor voli, ali kakorkoli podpira socialistične ali komunistične organizacije, ta podira krščanstvo in izvršuje izdajstvo nad krščanstvom. To je jasno kot beli dan. Kdor tega noče priznati, je ali velik duševni revež, ali pa lažnjivec, ki noče priznati resnice! *

Pred volitvami v delavsko zbornico so sodrugi socialisti agitirali med delavstvom s tem, da bodo odpravili davek na delo, če zmagajo. Nekateri naivni in lahkoverni delavci so res temu verjeli in so mislili, da bo takoj konec davka na zaslužek, ko bodo zmagali socialisti. In po volitvah so sedaj čakali na odrešenje, a tega ni bilo. In neka delavka se je skorajžila in vprašala socialističnega agitatorja: »Kako pa to, da sedaj ne odpravijo socialisti delavskega davka, ko so zmagali, saj ste to pred volitvami v delavsko zbornico obetali?« In kaj je odgovoril ta mož? »Saj tega nismo zares mislili, to smo zato pravili, da bi ljudje z nami volili.«!! Ta mož je vsaj po volitvah po pravici povedal, da so le lagali! Prijatelji delavci, ali ni to žalostno in sramoteno za delavski stan, da ga z lažjo vabijo in zvabijo za seboj? Nekoč sem videl, kako je deček zajel peska v roko in ga kazal ovcu in klical: »sol, sol, sol«. Ovca je mislila, da ji res moli soli in je tekla proti njemu, ko je bila pa pri fantu, je ta zagnal pesek od sebe, zgrabil ovco in jo gnal v hlev. Tej ovcu, ki se da s peskom prevariti, je podobno ono delavstvo, ki je že tolikokrat nasledlo lažem, pa se še danes ni spametovalo. Kdor mu bolj laže, za tistim gre! To je nadvse žalostna slika za velik del delavstva! Tudi delavstvu je treba resnico povedati in ga tako vzgajati, da bo šlo za resnico, ne za lažjo.

Prijatelji delavci! Tisti, ki vam hočejo iztrgati vero v Boga, vam ne prinašajo blagostanja, ne pravice, ki je ne poznajo, ne ljubezni, ki jo sovražijo, ampak pesek in prah za oči, da bi postali zaslepljeni sužnji brezbožcev.

Prijatelji delavci! Kdo vam hoče prav in dobro: Ali tisti, ki se laže, ali tisti, ki vam je dolžan povedati resnico? Kdo vam hoče prav: ali tisti, ki nesebično za vas dela, ali tisti, ki se bogati od vaših vinarjev? Kdo vam bo prav hotel: ali tisti, ki mu je greh goljufati, lagati, sovražiti, odirati, ali pa tisti, ki mu ni nič greh, ki nima ne vesti, ne morale?

Pred kratkim sem zopet dobil v roke socialistični »Ženski list«. Pošten človek se mora kar zgroziti, da se pri nas sme kaj takega pisati. Očita se duhovnikom, da usužnjujejo ženo, ker učimo zakonsko dolžnost, ker učimo, da je morija nerojenega otroka greh. — Detomorilke pri nas sodišče strogo kaznuje, v tem listu se pa naravnost pozivlja k odpravi nerojenega otroka; tako se zapeljuje k moritvi nero-

jenega človeka! Ali morejo ti ljudje, ki hvalijo umor človeka, ki pozivljajo k temu nečloveškemu dejanju, ali morejo ti ljudje prinesiti delavcu srečo? Če jim ni greh umoriti nerojenega otroka, jim tudi ni greh umoriti odraslega, jim ni greh goljufati, jim ni greh lagati, ker potem jim sploh nič — greh ni. Veren delavec za takimi ljudmi ne sme in ne more! To povedati je naša sveta dolžnost!

Vsi v boj proti preklinjevanju!

Mladičem!

Spoštuj sam sebe! Pri pijancu vidimo, kako se nekako sprevrže naravno poželjenje po pijači tako, da poniža človeka pod žival. Kakor se naravno nagon po pijači pokvari in sprevrže v nekaj nenaravnega, v nekaj ponižujočega za človeka, se lahko sprevrže tudi vsak človeški nagon, zlasti pa človekov spolni nagon. Če govorimo o samospoštovanju, navadno mislimo to, da se mora človek samega sebe tako spoštovati, da pazi in se premaguje, da se mu ta naravni človeški nagon ne sprevrže, ne pokvari, da se potem ne poniža tudi v tem oziru pod žival, ki kaj takega nikdar ne stori.

Spoštuj svoje telo! Človekovo telo ima že po svoji naravi lep namen in tako tudi vsi njegovi udje. Ko človek dozori in doraste in stopi v zakonsko zvezo, ki jo je Bog ustanovil, se ga Bog poslužuje, da po njem ustvarja novo človeško življenje. V ta namen je Bog ustvaril človeku gotove organe. In kdorkoli svoje telo izrablja v nenaravne namene, ta skruni svoje telo.

Samoskrumba je greh proti naravi! Je greh proti naravnemu namenu in lepoti človeškega telesa.

Samoskrumba je greh proti Bogu, ki to izrečno prepo-veduje v svetem pismu.

Samoskrumba ponižuje človeka pod žival, ki kaj takega nikoli ne napravi!

Samoskrumba uničuje človeške moči in življenjske sile, ubija človeku voljo in moštost.

Pri vojakihi sem bil skupaj z nekim mažarskim izobražencem. Ta je bil tako udan temu grehu, da se mu je neprestano, še v šoli udajal. Ves njegov izraz je dobil otopelost, oko meseno, vsa koža mu je postala prozorna in suha, njegove moči so pešale in končno je obležal v postelji popolnoma onemogel v zasmeh vsem tvarišem.

Mnogi se šele potem zavedo sramote in strahote tega greha, ko so že popolnoma v njem, ko jim ubije vso voljo. Takrat bi se radi odvadili, a jim je pogosto skoro nemogoče. Sramujejo se sami pred seboj, a so postali sužnji strasti, ki se je ne morejo otresti brez silnih naporov, za katere nimajo več moči. Kakor pijanec, so udani svoji strasti, ki jih strahotno ponižuje.

Fantje! Spoštujte sami sebe! Bodite možje, ki znajo premagati sami sebe; bodite možje, ki se ne igrajo otročje s svojo moško častjo! Moštvo, ki vlada nad strastmi, odločna volja, ki zna vladati nad radovednostjo, nad nizkotno strastjo, nad živalskim nagonom, je znak in odlika pravega moža. Bodite možje, ki znajo obvladati sami sebe, ki varujejo svojo moško čast pred vsem sami pri sebi!

Resna beseda staršem!

Zadnji čas smo doživeli med našo šolsko mladino afero, ki mora z žalostjo navditi vsakega prijatelja mladine. Razkrila se je prava Sodoma in Gomora! Otroci so že par let v gotovem krogu izvrševali taka dejanja, da ni mogoče o njih niti govoriti. Mali otročiči so v vsem poučeni. — Skoro vsa mladina je o zadevi govorila.

Vmes so bili tako mali otroci, da je gotovo, da niso vedeli, kaj delajo in se jim tega ne more šteti v hudobijo, na drugi strani pa zopet že tako odrasli, da je jasno, da je vmes veliko pokvarjenosti.

Ker je o zadevi itak govorila že vsa javnost in je znana skoro vsej mladini, se mi zdi potrebno, da o zadevi izpregovorim par besed.

Že Gospod pravi, da pohujšanje mora priti, a gorje ti-stemu, po komur pride —!

Po vseh šolah in v vseh krajih se pojavljajo podobni slučaji, a povsod se pokaže isti vzrok: mladina je premalo nadzirana in prezgodaj poučena o vseh skrivnostih življenja.

Pogosto se v družbi in družini vpricho malih otrok govori o najbolj delikatnih zadevah življenja. Odrasli se izgovarjajo, da mladina itak tega ne razume. A mladina napenja ušesa, premišluje še bolj o tistih zadevah, ki jih ne razume, išče pojasnila, in ga najde končno pri prezgodaj poučenih in pokvarjenih tovariših. Radovednost otroka je naravno velika. Če pred njim govorimo s skrivnostnim namigavanjem ali z izrazi, za katerimi čuti otrok skrivnost, mu s tem vzbujamo samo radovednost, ki si jo otrok skuša nasiti kjerkoli. Tako je pri otrokih nenravnih ekscesov večinoma kriva radovednost, ki so jo vzbudili odrasli. Zato pazite, kaj govorite vpricho otrok!

Da zabrede otrok v tako pokvarjeno družbo in da se tako pohujša je večinoma krivo to, da je premalo nadzorstva nad mladino. Če so otroci prepuščeni sami sebi, zelo rado pride prej ali slej do kakih spolnih ekscesov.

Po trških kotih pogosto lahko opazuješ trope otrok, ki so sami sebi prepuščeni in igrajo razne skrivalnice. Če je le eden med njimi pokvarjen, je jasno, da pride prej ali slej do raznih nemoralnih skrivalnic. Nedolžni in nepokvarjeni otroci pridejo v šolo nenravnosti, in iz radovednosti se kmalu razvije pokvarjenost.

Otroci ne smejo biti nikoli sami!

Delavci v veliki večini niso v stanu, da bi vedno imeli otroka pred očmi in ga osebno nadzirali, zato smo pa ustanovili dnevno zavetišče, da so otroci tam redno pod nadzorstvom. So pa starši, ki raje pustijo otroka samega letati okrog, kakor, da bi ga pošiljali na Skalo in posledice gotovo ne izostanejo!

Pa tudi če otrok hodi na Skalo, ali v šolo, ni s tem rečeno, da staršem ni sedaj treba paziti na njega. Zavetišče in šola je le za tisti čas, ko starši ne morejo paziti na otroka. Treba se je zanimali, ali pride otrok ob pravem času domov iz šole, iz zavetišča, kod je hodil po poti, s kom je loščeval. Izostajanje je treba strogo kaznovati takoj v začetku. Tiste matere pa, ki so vedno doma in ne pošiljajo otrok v zavetišče, so pač dolžne, da ohranijo otroke v svoji bližini in eno oko vsaj vedno obračajo na otroško družbo.

Raznih otroških nenravnih izrodov je kriva tudi lenoba. Že pregovor pravi, da lenoba vseh grdob. Če otrok od mladega ni navajen na delo, če ni vedno zaposlen, je gotovo, da začne prej ali slej tuhtati o rečeh, ki ga še ne brigajo in ki še niso za njega. Leni otroci se zelo radi udajo ne-sramežljivim dejanjem. Otroci naj bo vedno zaposleni s pošteno igro, z učenjem in delom. Kjer je mladina od mladega navajena trdega dela, nima časa za skrivne pomenke in za samotarsko premišljevanje in ne za nesramežljivost. Delaven otrok je zvečer utrujen in takoj zaspi in zjutraj ne plega v postelji. Lenuhi se pa zvečer in zjutraj valjajo po posteljah in v objemu lenobe in melikobe počenajajo vsakovrstne nedednosti, ki jih potem preneso še na tovariše.

In končno — kar je prvo: Več molitve in zakramentov! Milost božja je zdravilnica človeške slabosti in krepilo za odpor proti strastem. Otroci naj molijo, pa tudi starši molite za svoje otroke! Molitev, delo, zatajevanje in zadostno nadzorstvo vam bo ohranilo vaše otroke čiste in moralno zdrave. Ko se jim bo telo razvilo in bodo zreli in pripravljeni nositi razne skrivnosti življenja, jim to ne bo prav nič škodilo, kadar se jim bo v dostojni obliki odkrila skrivnost.

Ko pa ta članek končujem, me je začelo resno skrbeti, da ne bi morda kdo mislil, da komu kaj očitam, da se ne bi čutili užaljeni starši prizadetih otrok. Povdarjal sem že v začetku, da bi ne bil o tem pisal, ko bi ne bila zadeva že po-

polnoma javna. Ne šoli in ne staršem ne moremo očitati zavedne krivde, saj vemo, da postanejo pogosto otroci najboljših staršev žrtve razmer. Opozoriti sem le hotel starše na to, na kaj naj posebej pazijo, da se njihovim otrokom kaj takega ne pripeti.

Ženska moda.

Moda je največji tiran v ženskem svetu. Če se reče, da je kaka obleka »moderna«, se je bo gotovo velik del žensstva oprijel, pa naj bo tista moda še tako smešna. Kakšen nestvor so bile nekdaj krinoline, a bile so »moderne« in vse žensstvo je bilo zaljubljeno v krinolino; katera je ni nosila, ni bila ne lepa, ne moderna! Še ni dolgo časa, ko so bile ženske do ušes zapete, nosile so kovinaste moderce, da so bile včasih vse modre in zelene od bolečin, vsi opomini zdravnikov niso nič zalegli; moderci, korzeti, zadržnjeni vratovi so bili pač moda in konec besedi. Danes je pa vse čisto narobe, kakor včasih: kar je bilo prej lepo, je zdaj grdo, kar je bilo prej grdo, je zdaj lepo! Včasih je bila »lepa« dolga vlečka, danes kratko krilo.

Toda vsi različni modni izrodki nas duhovnikov kot dušnih pastirjev končno nič ne brigajo, dokler ne nasprotujejo mravnosti. Kakor hitro pa začne prodirati v obleki moda, ki žali sramežljivost, ki vzbuja strasti in tepta krščansko moralo, takrat moramo pa tudi dušni pastirji na to polje in obsediti, kar se ne strinja z dostojnostjo. In taka — nedostojna — moda osvaja danes naše žensstvo. Razni izrodki moderne mode so s svojo pomanjkljivostjo v pokrivanju telesa že tako osvojili žensko v današnji dobi, da je ženski svet že izgubil v veliki meri čut za dostojnost. Če bi bila pred par leti prišla na ulico kaka tako oblečena žena, kot danes že skoro splošno hodijo, bi jo bilo občinstvo ogorčeno spodilo iz vsakega javnega lokala. Danes je pa nedostojnost v obleki tako zastupila čut ženske, da sicer drugače dostojne žene in dekleta prihajajo celo k zakramentom v obleki, ki je gotovo nedostojna. Odkrito povedano, da se pogosto duhovnik mora ženirati pri obhajanju, ko poklekujajo k obhajilni mizi tako dekoltirane žene in dekleta.

Ko sem šel lansko leto v Rim in hodil po Italiji, sem začuden z drugimi gospodi konštatiral, da so italijanske žene in dekleta mnogo dostojnejše oblečene kot pa naše. V Rimu nisem našel ne ene domačinke, ki bi bila neprimerno oblečena. Pri vseh cerkvah je na cerkvenih vratih nabit razglas, da nedostojno oblečene ženske ne smejo v cerkev in nabita so tudi natančna pravila, kako mora biti ženska oblečena, da sme v cerkev in k zakramentom. Ko sem šel nekoč pri vratih sv. Petra v cerkev, je hotela isti trenutek tudi neka dama, ki je bila nekako po naši modi oblečena in precej dekoltirana, pa jo je tik pred nami zavrnil policaj in je ni pustil v cerkev. Vsa osramočena je morala ostati zunaj. Po rimskih cerkvah smo pogosto opazili tujke iz severa, ki so imele svoje vratove ovite z različnimi šalji in robci, ker jih sicer cerkveni služabniki ali pa policaji niso pustili v cerkev.

Pri nas smo gotovo dušni pastirji v tem oziru preobzirni in premalo storimo, proti nemoralni modi.

Dostikrat se sliši ugovor in vprašanje: koliko pa sme biti ženska dekoltirana, kaka pa naj bo obleka, da ni pohujšljiva? Na to je res težko dati odgovor in koga prepričati o nemoralnosti kake obleke, če isti nima več čuta za dostojnost. Slepec je zastoj praviti o lepoti barv, za katere nima čutila. Da bi pa veljala nekaka splošna norma ali pravilo, so izdali ponekod škofje jasne določbe, kaka sme biti ženska obleka, da sme z njo žena v cerkev in k zakramentom. Tako odredbo je n. pr. izdal 4. marca 1926 linški škof. Ta odredba se glasi takole: »Svečost hiše božje zahteva, da prihajajo v njo vsi verniki v dostojni obleki. Sedanja ženska moda žalibog pogosto ne odgovarja tej zahtevi. Čutim se torej vsled navodil sv. Očeta primoranega odrediti, da smejo žene, dekleta in dekllice prihajati v cerkev, zlasti k službi božji in k prejetanju sv. zakramentov le v taki obleki, ki je zaprta do

vratu, ki pokriva roke vsaj do komolcev in ki sega vsaj čez kolena.

Prozorna tkanina ne more veljati kot dostojna obleka.

Vse take, katerih obleka ne odgovarja zgorajšnjim zahtevam, se pri birmi in pri delitvi sv. obhajila prezro in puste brez zakramenta.

Te določbe veljajo tudi za udeležence pri cerkvenih porokah in pri delitvi sv. krsta.

Take in podobne določbe so nabite po vseh italijanskih cerkvah. Kar velja v Italiji in v Avstriji, naj velja tudi pri nas. Prosim torej naše cenjeno ženstvo, naj se tudi v Trziču ravna po teh določilih. Kar je resnih in poštenih deklet in žen, pojdite vse na delo, rešite žensko čast in delujte med ženstvom, da bo spoštovalo samo sebe in zavrglo nogo modo!

Karel Pirc.

Tržič v začetku 19. stoletja.

Zgradba ceste na Klanec od mostu do župne cerkve.¹⁾

Že enkrat smo omenili,²⁾ da je bila svoj čas pot na levem bregu Bistrice od mostu do župne cerkve jako strma in nepraktična. Na zapadni strani, do sedanjega znamenja vrh klanca, je bila mnogo višje izpeljana, tako, da je vodila skoraj v štric z vrtovi pri hišah v »Kurji gasi«. Od tod pa je jela rapidno padati. Prag pri sedanji organistovi hiši in pri sosednji hiši št. 63 je bil za 50—60 cm nižji, kar se pri zadnji imenovani stavbi še danes opaža. Ker je bila cerkev tam, kakor še danes, je vodilo iz ceste na pokopališče 7 stopnjic.³⁾

Ta nedostatek je delal tržičanom mnogo preglavic, pa niso vedeli kako naj bi ga odpravili, dokler jim ni izdelal neki cestni asistent Auerperger po imenu prikladen načrt. Dne 12. julija 1831 so se dokaj lahkomisljivo, brez denarnih sredstev lotili dela.

Zgradba je bila težavna, ker je bilo treba na 10 m daljave razstreliti močno skalo. Dinamita in ekrezita in kakor se vsa ta razstreljiva imenujejo, niso še takrat poznali, delali so le z navadnim srbodnikom, potratili mnogo časa in novcev, vrhu vsega pa še imeli v obilju nesreč, potolčenih glav in zlomljenih udov. Vsaj pa tudi niso imeli dosti izvežbanih delavcev, ker so po večini tlačani hišni posestniki in gostači.

Ob celi poti je bilo treba napraviti močno podzidje, razlastiti nekaj zemljišča, ker nihče ni rad dal kaj od svoje že itak pičlo odmerjene zemlje.

Cerkev je odstopila brezplačno del sadnega vrta pripadajočega k župnišču, ter dovolila, da so podrli 1782. l. zgrajeno znamenje, stoječe ob koncu župnišča.

Največje premembe je bilo pa treba napraviti pri hiši vrh klanca, ki je sedaj cerkvena last, ker se je tam cesta znižala za celo nadstropje. Treba je bilo napraviti stopnice in hodnik, zgraditi vse z železno ograjo. Po vrhu si je pa hišni lastnik še izgovoril novo streho in novo peč.

Stroške, ki so narastli na 1700 gld. kovanega denarja, so krili z nekega sklada, ki ga je občina dovolila za zgradbo nove kaplanije v znesku 260 gld. — Pri hišnih posestnikih so trikrat pobirali prostovoljne prispevke in nabrali 690 gld., darovanje v cerkvi je doneslo 100 gld., tako, da se je po dokončani zgradbi dne 30. novembra 1831 skazalo, primanjkljaja 650 gld. Kdaj in kako so ta deficit poravnali, ni znano.

Zidanje mostu na državni cesti v Spodnjem koncu.

Spomladi 1834 so začeli zidati na državni cesti v Spodnjem koncu nov kamenit most, ki je dal temu delu trga čisto novo lice. Prejšnji lesen most je stal mnogo globlje pri vodi.⁴⁾

Država je oddala delo dražbenim potom Janezu Muleju in njegovemu sosedu Jancu iz Košentavre za 5000 gld. kov.

denarja. Pravijo, da sta ponudnika doplačala celih 4000 gld. Kajti kamenje so lomili na lešanski gmajni eno in pol ure oddaljeno od stavbišča, po vrhu pa na levem bregu potoka niso mogli dospeti do pravega temelja, zakar so morali podložiti tam močno hrastovo brano.

Ostalo delo, razne podzidke pri sosednjih hišah in dokajšnje ekspropriacijske stroške, ki so narastli na 3000 gld., je nosila država sama.

Podjetje je bilo za tedanji čas jako veliko. Še danes, ko je tehnika silo napredovala, bi si premislili, kar cele hiše skoraj do strehe zasuti, kakor se je to zgodilo pri Glažarjevi (zdaj g. Verdin), Venedikovi (zdaj g. Jagodic) in Petelinovi hiši (zdaj g. Škofic). Da so stavbe zopet za stanovanje prikladne, so jim morali spomladi 1835. l. dozidati nova nadstropja.

Kvaterno nedeljo v jeseni 1834 je bilo zidanje mostu dovršeno.

* * *

»Lichtpratel«.

Na predvečer sv. Gregorija (12. marca) vidiš pri zgornjem bistrškem mostu dečke, ki spuščajo po vodi z lučicami razsvetljene papirnate lišice. Če jih vprašaš kaj da počnejo, ti ne vedo odgovora. Je pač tako običajno. Drugače je bilo to pri naših pradedih. Čevljarji so namreč ta dan prenehali z delom pri luči, ki so ga morali opravljati skozi celo zimo. Naravno, da so se naveličali vleči dreto pri slabo brlečih leščerbaš in zato so v razposajenem veselju sv. Gregoriju, njih rešitelju, zažigali na obrežju Bistrice slamnate kresove, vih-teli v zraku baklje iz starih, v smoli namočenih metelj in pošiljali v papirnatih lišicah in cerkvicah po vodi nepriljubljeno svečavo. Veselje je bilo tim večje, ker so mojstri po končanem slavlju nagradili svoje pomočnike in vajence z dobro večerjico — »lichtpratel« imenovano.⁵⁾

Usnjariji in kovači so imeli svoje »lichtpratelnje« ob pričetku zimskega dela t. j. sv. Mihaela dan (28. septembra), zato so rekli, tem gostijam »mišeljanje«. Na mizo so prišli krap, bržljice z endivijsko salato, ali pa koštrun v sladki repici in drugo.

Enake gostije so prirejali mojstri svojemu osebju ob nalogu ali auflugu⁶⁾ njihove cehe. Usnjariji predvečer sv. Rešnjega Telesa, čevljarji na Angelsko nedeljo, kovaški mojstri so pa vabili pomočnike nedeljo po sv. Lovrencu že ob 8. uri jutraj na jetrica s kumarami in na bržljice. Pijače je bilo v izobilju in večkrat se je raztezal ta zajterk v popoldanske ure.

Brez izjeme vsi obrtniki so pa dvorili pustu ter praznovali z delavci četrtek zvečer pred pustno nedeljo »debeli četrtek« ali »živo breso«. Jelovnik: Ješprenček na juhi; suhi hruškini krhlji; prekajeni svinjski parkeljčki, uhlji in rilčki; pečenka z salato in flancovti v preobilju!

Pa tudi ob velikih praznikih, o božiču in veliki noči so se mojstri spominjali pomočnikov in jim pošiljal na dom kolače in vino. Le škoda, da so ti patriarhalni časi za vedno minili!

Da pa ne boste mislili, da se je našim delavcem godilo kakor prebivalcem v deveti deželi in jih na zadnje celo zavidali. Vam povem, da stoji črna na belo zapisano v listini cesarice Marije Terezije izza 20. decembra 1748 o rokodelskem redu in svoboščinah kovačev in kosarjev v Trziču, da naj hodijo pomočniki v zimskem času t. j. od sv. Ruperta v postu (9. III.) do sv. Ruperta v jeseni (24. IX.) ob treh jutraj na delo in vstrajajo ondi do 7. ure zvečer. V ostalem poletnem času pa naj bodo pri delu od solnčnega vzhoda do solnčnega zahoda. Kdor se svojlastno odstrani od dela, boji pri-krajšan na mezdi dveh dni, za vsaki dan zamude.

Še pred petdesetimi leti je bil ta delavni čas v navadi z edino olajšavo, da so šli kovači na delo ob štirih namesto ob treh.

¹⁾ Župni arhiv VII. 12. 7.

²⁾ Glej Cerkvni glasnik št. 4. str. 7.

³⁾ Glej Cerkvni glasnik št. 7. str. 3.

⁴⁾ Glej Cerkvni glasnik št. 4. str. 6.

⁵⁾ Od nemške besede »Lichtbraten« = pečenka luči, ali lučna pečenka.

⁶⁾ Auflage, ko so nalagali plačila z cehovno skladnino.

Usnjariji so hodili na delo ob 5. zjutraj do 7. zvečer. Čevljarčki so sicer vstajali pozneje, pa so zato vlekli dreto pozno v noč. Edini njih priboljšek je bil »plavmontag«, katerega zabraniti jim ni mogla nobena naredba, če tudi bi jo bil izdal sam cesar.

Mrliška kronika.

10. Klemenc Ivan, zakonski sin tovar. mojstra, Tržič št. 243, roj. 22. maja 1921, umrl 21. febr.

11. Dornik Ana, roj. Kališnik, vdova po r. Gašperju, posestnica, Tržič št. 140, roj. 11. maja 1843, umrla 26. februarja. — Pokojna se tudi lahko prišteva med tržiške vzornike! Bila je članica ženske Marijine družbe; mnogo je molila, dokler je le mogla, je hodila vsaki dan k sv. maši in obhajilu in v boleznih ji je bilo najhuje to, da ni mogla več v cerkev. Naj omenjamo le to, da je poslikano okno na evangelijski strani v prezbitariju njen dar, l. 1910 je pri nabavi novih svečnikov za glavni altar darovala dva svečnika, v katerih je gravirano: »V spomin na g. Karla Dornik 1910«. Darovala jih je v spomin na umrlega sina — duhovnika, ki z njo vred počiva na tukajšnjem pokopališču. Pri vsaki nabirki za cerkvene ali sploh dobrotelne namene je z veseljem obilo prispevala. Naj ji ljubi Bog obilo vse poplača!

12. Pretnar Jernej, zakonski sin delavca, Slap 74., roj. 21. avg. 1925, umrl 3. marca.

13. Zupan Franc, občinski ubožec, vdovec, Tržič št. 64., rojen 10. dec. 1862, umrl 9. marca.

14. Perič Nikola, delavec, Bistrica št. 57, roj. 12. junija 1885, umrl 10. marca.

15. Zaplotnik Anton, čevljar, Tržič št. 45, rojen 2. VI. 1866, umrl 15. marca. Bil je dober krščanski mož, poln vere in lepega krščanskega življenja. V svoji boleznih je bil večkrat previden.

16. Likar Marija, rojena Bahun, delavka, vdova, Tržič št. 41, rojena 1. novembra 1852, umrla 15. marca. Bila je članica ženske Marijine družbe.

17. Zupan Terezija roj. Jezerc, žena pismonoše, Tržič št. 126, roj. 21. septembra 1879, umrla 18. marca, članica ženske Marijine družbe.

18. Mavec Jožef, samski čevljar, Tržič št. 203, roj. 1. marca 1886, umrl 19. marca.

Oznanila za mesec april.

1. **Veliki četrtek**, prvič se deli sv. obhajilo ob 6., slovesna sv. maša bo ob 9., med slovesno sv. mašo je zadnje obhajilo ta dan. Udje bratovščine sv. R. T. morejo ta dan prejeti pop. odpustek, če prejmejo sv. zakramente. Zvečer ima uro molitve od 7. do 8. dekliška, od 8. do 9. pa ženska Marijina družba, dekliška moli 23., ženska pa 24. uro.

2. **Veliki petek** ob 6. križev pot, ob 8. se prične sv. opravilo, zvečer ob 7.45 zadnja postna pridiga. Veliki petek je prvi petek v mesecu.

3. **Velika sobota** ob 7. blagoslov ognja, nato se pojo preproke, blagoslov krstne vode, slovesna sv. maša. Popoldan je blagoslov jedil kakor po navadi in sicer v župni cerkvi ob 2., pri sv. Andreju ob 2.30, v Dolini in pri Sv. Ani v navadnih lokalih. Popoldan ob 4.45 so slovesne jutranjice, nato slovesna procesija vstajenja, obhod z Najsvetejšim po navadni poti. Po procesiji zalvalna pesem. Za procesijo je naročena godba iz Ljubljane; v pokritje stroškov prosim kaj več prispevkov v pušco. Veliko soboto neha opoldan vsak post.

4. **Velikonočna nedelja**, ob 6. in 10. sv. maša z dvema blagoslovoma, ob 8. z enim blagoslovom, ob 10. slovesna sv. maša z leviti. Pop. ob 3. slovesne večernice.

5. **Velikonočni ponedeljek**, nezabovedan praznik. Pop. ob 2. litanije M. B. in po litanijah shod za 3. red.

11. **Bela nedelja**, pop. shod dekliške Marijine družbe.

18. **2. ned. po veliki noči**, pop. ob 1.30 ura molitve za dekliško Marijino družbo, po litanijah shod za žensko Marijino družbo.

24. **Sv. Jurij**, ob 10. sv. maša pri sv. Juriju z darovanjem.

25. **3. ned. po veliki noči** in praznik sv. Marka. Ob 10. sv. maša pri sv. Juriju in pri sv. Jožefu gre procesija sv. Marka ob polu desetih. Pri sv. Juriju in pri sv. Jožefu bo darovanje za cerkev. Skupno obhajilo za dekliško Marijino družbo.

Šolska spoved za osnovno šolo: za deklice 17., za dečke 24. marca; za meščansko šolo za deklice 25., za dečke 10. marca.

Razno.

800 izvodov je natisnjene številke Cerkvenega Glasnika za april. Dosedaj smo ga tiskali v 700 izvodih, zadnji dve številki sta popolnoma pošle in tako je bilo potreba, da se tiska sedaj v 800 izvodih.

Fotografije r. gospoda A. Gasnerja se lahko še dobe v župni pisarni.

Prestopil je v katoliško cerkev iz pravoslavne na smrtni postelji Nikola Perič, delavec, rojen v Hrehinu pri Ogu-linu 12. jun. 1885.

Velikonočna procesija je pri nas prav lepa, moti jo le nekaj neolikancev, ki raje radovednost pasejo ob vogalih, kakor pa da bi šli k procesiji. Tako postajanje je nedostojno. Kdor noče k procesiji, naj doma ostane, da ne bo javno kazal svoje neolikanosti!

Pokopališče. Prosim, da otrok brez nadzorstva ne pušča na pokopališče! Otroci se tu pogosto sami igrajo in so pri tem polomili že par cipres, potrgali cvetlice in polomili ograjo. Letošnjo spomlad napravimo nov zid na strani proti cesti v Dolino v smeri novega zidu od spomenika, da bo potem ravna zidna črta od spomenika proti grobarjevi hiši.

Skupna molitev je takrat lepa, če je res skupna, tako da vsi molijo enakomerno. Da pa je mogoče moliti vsem enakomerno, je treba moliti počasi in s presledki. Če po cerkvi ali pa pri domači molitvi vsak po svoje mrmra, je taka skupna molitev prav čudna mešanica raznih glasov. Ko smo bili lani v Rimu, so ob istem času prišli tudi nemški romarji iz Trierja, ti so tako lepo skupno molili, da jih je vse občudovalo. Bil je več stotin mož, odličnega in delavskega stanu, večinoma pa srednji sloji, pa so molili rožni venec in mašne molitve vsi skupno in enakomerno kakor v taktu, da je vsa množica naenkrat izgovarjala posamezne besede. Niti enega moža nisem opazil, da bi ne bil molil pobožno! Tako lepe molitve še nisem videl v svojem življenju! Tudi v naši župniji skušamo uvesti tako enakomerno molitev, pa se zdi, kakor da bi se nekateri sramovali tako moliti. Otroci pri maši že enakomerno molijo mašne in druge molitve, prosim, da tudi odrasli spremljate mladino v taki enakomerni skupni molitvi. Pa tudi pri drugih pobožnostih se navadimo, da bo vsa cerkev molila enakomerno, tako da se bo od vseli slišala vsaka beseda. Zato pa je treba moliti počasi in z odstavki. Pri očenašu in češčenamariji delajmo pri posameznih prošnjah prav kratke odstavke, kakor kaže sledeči napis: Oče naš, kateri si v nebesih —; Posvečemo bodi Tvoje ime —; pridi k nam tvoje kraljestvo —; zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. — Daj nam danes naš vsakdanji kruh —; in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom —; in ne vpelji nas v skušnjava —; temveč reši nas hudega. Amen. Češčena Marija —; milosti polna —; Gospod je s Teboj —; blažena si med ženami — in blažen je sad Tvojega telesa, Jezus. Sveta Marija — Mati božja — prosim za nas grešnike — zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

Prazna vera! Že delj časa čudoma opazujem, da pri pogrebih vrh odmetane zemlje leži mrtvaška glava osebe, ki je bila prej v grobu pokopana, mokra in zavita v belo kotenino. Mislil sem, da to grobar dela, da bi ljudje ne gledali lobanje, sečaj sem pa zvedel, da to napravijo sorodniki, da glavo operejo in jo zavijejo v bel prt, misleč, da s tem umrlemu napravijo dobro delo. To je prazna vera in prosim, da za naprej kaj takega več ne delate! Molite za umrle, njih lobanje pa pustite v miru!

Prerok v Tržiču! Pred kratkem se je mudil v Tržiču mož, ki je pravil ljudem preteklost in prihodnost njihovega življenja. To je skoro isto, kakor, če kdo da kaki ciganki »karte šlogat«! Posebno pa prihodnosti noben človek ne ve, če mu jo Bog ne razodene. Bog pa ne bo služil raznim prerokom, da bi ti tako ljudi skubili za denar, kot jih je omenjena oseba!

Veliki možje iz večjih družin. Pogosto se sliši od praznih glav ugovor, da so otroci v številnih družinah slabo vzgojeni in slabi. Zgodovina pa dokazuje, da je ravno narobe res. Navedimo le iz zgodovine svetnikov par zgledov. Sv. Katarina Sionska-velika po duhu, svetosti in vplivu — je bila 25. otrok svojih staršev; sv. Ignacij Lojolski, eden največjih mož Cerkev, je bil najmlajši sin izmed 13 otrok, pred kratkem svetnikom proglašena Mala Terezija je bila najmlajši otrok med 9; pred nekaj meseci je bil v Veliki Kikindi na Hrvaškem kmetu Matiji Bauer in njegovi ženi Ani rojen 28 (osemdvajseti) otrok. Vsi otroci so zdravi in nadarjeni.

Dušno pastirstvo v mladinskih društvih. Škofijski ordinariat v Lincu je izdal navodila dijecezanjski duhovščini za delo pri mladinskih organizacijah, tam navaja med drugim: V mladinskih organizacijah naj se prirejajo igre samo z možnimi vlogami. Igre s samo možnimi vlogami naj bodo ideal, ki naj ga skušajo doseči vse organizacije — mladeničev namreč — in sicer v interesu vzgojnih načel in interesu prijateljskega sodelovanja.

Glede deklške telovadbe podaja škofijski ordinariat sledeča navodila: »Telovadba deklic se mora vršiti samo v dvoranah in pa v krajih, kjer je izključena javnost. Telovadba za gledalce — javna telovadba in tekme deklic je treba odklanjati. To vzbuja samo nedekliško obnašanje. — Javno mnenje je vsled raznih prireditev že sprideno, dober ukus pokvarjen, нравstveno čustvovanje ni samo otopelo, ampak pogosto popolnoma zamorjeno —.«

Sramota za naš narod je preklinjevanje Matere Božje.

Tržiški vzorniki.

Ščetinčeva Meta.

(Margareta Erlah.) Pri Ščetinčevih je bila strumna vzgoja, kajti ata Nanta so gledali na red in vsak prestopnik neprizanesljivo strahovali, tembolj ker so postali zgodaj vdovec in so nosili sami odgovornost za dobro vzgojo peterih hčera. Njihovo geslo je bilo: »Moli in delaj!« Besedo »delaj« so trikrat podčrtali. Pa je bilo tudi treba. Krojaški zaslužek ni bil bogsigavedi kako imeniten in dobro so se morali potruditi, če so hoteli prerediti obiloštevilno družino, poleg si pa še privarčevati za stara leta mal prihranek. Zato so bili iz srca veseli, ko so dobili nekoč pismo od brata ranjce žene, ki je bil duhovnik in imeniten gospod, daleč notri na Laškem v mestu Bergome.

»Staram se« je pisal »in postrežbe potrebujem. Daj, pošlji mi eno tvojih hčera, lahko jo utrpim, ker imaš te robe dovolj pri hiši. Po svoje jo hočem vzgojiti, da mi bo na stara leta v podporo. Če bom z njo zadovoljen, ne bo trpela pomanjkanja po moji smrti.«

To je bila voda na ata Nanta mlin in prej kot mogoče so poslali petnajstletno Metko v laško deželo.

Ohi, kako je vgažalo živalni mladenki pristo življenje! Vse drugače je sijalo solnce z jasnega neba v tujini, kakor doma in ni čuda, da je dekletce malce preživahno postalo. Kaj se je pravzaprav zgodilo ne vem, nisem bil poleg, a to pa vem, da so se v Bergome menadoma pojavili ata Nanta in Metki strogo ukazali, da brez odloga poveže svoje reči v culico. Le malo so stopili še v sobo, do strica, povedali mu par tržiško robatih, potisnili dekletca čez prag in hajdi na voz.

Dolga je bila pot v vednem trepetu pred strogim očedom. A ata so molčali med potjo, molčali tudi domov prišedši. Samo na stol v delavnici so pokazali: »Tu sedi nepriprav in šivaj!«

Revšče se je hotela opravičevati in prositi, a beseda ji je ostala na jeziku. »Ti pa tiho bodi!«

»Ti pa tiho bodi« so rekli ata, »ti pa tiho bodi« so ponavljale sestre in revše je molčalo in šivalo, šivalo dan za dnevom z šibkimi prsteci debelo raskavo usnje.

»Ti pa tiho bodi!« Le eden je bil, ki ji ni tako veleval in k njemu je pribežalo tiho zbegano bitje. Tam pred tabernakljem je smelo govoriti, tožiti in Jezus jo je objel in pritisnil na svoje milostljivo srce. Glej revica, prav zato sem si dal odpreti mojo desno stran, tu notri počivaj plaha golobičica.

In zopet drugikrat jo je peljal tja v karmelsko kapelico pred sliko na steni ter pripovedoval. Glej tukaj! Jaz sem dober pastir, ki ljubi svoje ovce. Zgubila se je sirotica in iskat sem jo šel v puščavo. Med trnjem in osatom sem jo našel, zdaj jo pa pomem na ramah nazaj k čredi.

Moje ovce me poznajo in rade hodijo za menoj.

Ali vidiš križice, ki jih imajo privezane na prsih? — Ali jih vičiš? Zato jih nosijo, ker sem ga jaz nosil, da me posnemajo in mi sledijo. Tudi tebi sem naložil križec. Ni lahko tvoje breme, toda nosi ga zaradi mene in — tiho bodi!

(Dalje prihodnjic.)

Spomini iz dilaških let.

(Dalje.)

To j bo vse zato, ker sem zaklev k sem na vrh pršu. Če se voče šac uzignete, se na sme neč govorite n kar naprej more gledate. Boh na dej se nazaj ozirate.

Per šlosarjo u Spodnem konc je tud en šac u čevder zakopan.³⁵ Tistga so Francoze zakopale preden so zbežale. Tam je stanovov ta viš ofcir, k je imu krikskaso čez. K sej poslavljev od te domačeh, se je furt naprej zagvišvov, de bo še nazaj peršu, (tja de bo zakopan gnar uzignu) al ga ni bo nkol več vidte, gotov je že umru.

An druh šac je tud nad Ckom na sv. Jožefa gričo. Na tistga jest zmerej aufpasam, kdaj bo začeu gorete.

No, pa more bit u Kukovnice še dokaj drujga čudnega.

Zakaj so pa čele gunga leta tok svetinje letale. Oh sv. Jožefa, na sv. Jurja, oh tam pa v Gojzd, pa spet nazaj h sv. Jurjo, pa še cvo h sv. Katarine. Vse nebo je bvo v an sam uče.

Ze se pa aden to maleh štedentov ugvasi: »Kva pa so svetinje?«

»Ovbe no« se zadere Tomba, »če še tga na veš pa nis ureden, de te zemlja nose. Ti nore naumen.«

Mi smo se za sojga komerata potegvale, tok dov, de j pršvo do fržmajhtvana. An cajt smo če pa sem jescale, pokel smo pa kibuče pobrale, smo pa šle vsaksebe.

K smo ble na frišnem lufto, smo s pa prsegle, de bomo to pijano muho oh anga Tombota na dilco posadle.

Kuj ta druj juter na vse zgođe oh peteh smo se ukp znajdel per maš per sv. Jožefo. U turn smo zgonile, pa per maš pozvanale. Ježeš, tok smo bli u zgonenje zavervane, de smo še za povziganje pozvanjale, ko so šle že lde s cerkle. Gor n turn so upile. Jenejte že no, sej že maša mnuva.

Ješta no, tačga škandala pa še ne!

Zavle Tombe smo se po tok zmenile, de so vse mašvane ta mal štedentje nam to velčem prepustle.

Mi smo pa šle na Zavrot poh hrastnje, tam smo se u travo ulegle n anga govarjena je bivo cev dopovne de še nkol tga.

Na zadnje so pa vso lumparijo terje nase vzele. Namreč . . . holt! . . . neč se na sme izdate! . . . tok je bvo slovesno zapreženo n zapečateno. Zato morem še dons movčate koker grof.

³⁵ Se je svoj čas obče trdilo.